

W tym roku szkolnym - jak Państwo już wiedzą - w naszym przedszkolu wprowadziłyśmy do swojej codziennej praktyki dydaktyczno-wychowawczej elementy metody Froebela, dlatego w tym wydaniu gazetki chcielibyśmy przedstawić Państwu kilka informacji na ten temat.

FRIEDRICH WILHELM FROEBEL

jest nazywany ojcem wychowania przedszkolnego. Był to niemiecki pedagog, architekt i miłośnik przyrody, żył i tworzył w latach 1782-1852. Jest znany przede wszystkim jako twórca tzw. „ogródków dziecięcych”, czyli instytucji wychowawczych dla dzieci od 3, 4, 5, 6-letnich, w których wprowadził autorski system metodyczny, oparty na zabawowej i zajęciowej samodzielności i aktywności dziecięcej.

„Przedszkole to ogródek, w którym rosnące rośliny to dzieci, a nauczyciel jest ogrodnikiem dbającym i pielęgnującym ich rozwój”

Najważniejsza dla Froebela była **ZABAWA** - przede wszystkim swobodna, ale także zorganizowana przez dorosłych. Zajmuje ona najważniejsze i centralne miejsce w rozwoju dziecka - dorosły musi zapewnić odpowiednie warunki do swobodnej zabawy dzieci czy to w sali czy też w plenerze. To dzięki niej dziecko zdobywa nowe doświadczenia i wiedzę. Bardzo ważne jest tutaj rozróżnienie zabawy swobodnej, w której dziecko samo organizuje swój czas, od zabawy kierowanej przez nauczyciela - ważne, aby organizować dzieciom obydwa jej rodzaje.

Ważnym elementem koncepcji pedagogiki Froebela były - **DARY**. Według niego materiały do zabawy dostarcza dziecku przyroda i człowiek. Dlatego ojciec wychowania przedszkolnego podkreślał ważną rolę dorosłego w wyborze odpowiednich zabawek dla dzieci - muszą to być przedmioty kształtujące i rozwijające, a nie przypadkowe i niesłużące jego rozwojowi. Te właściwe zabawki nazywał „darami”, ponieważ „dar to coś cennego, o co trzeba się troszczyć i szanować”. Nazwa podkreśla, że proponowane dzieciom zabawki są czymś wyjątkowym, co dorosły przekazuje dziecku. Dlatego Friedrich Froebel samodzielnie opracował i wykonał materiał dydaktyczny w postaci drewnianych klocków i mozaik, aby zabawa dzieci odbywała się przy użyciu zabawek kształtujących.

Obecnie zestaw darów wg koncepcji Froebela obejmuje: wełniane piłeczki, drewniane klocki w kształcie sześciątów, walców, graniastopów, mozaiki, patyczki i pierścienie, punkty ułożone w zestawy i umieszczone w drewnianych pudełkach. Wykorzystanie darów w codziennej pracy z dziećmi przynosi wiele korzyści: umożliwia ćwiczenie wszystkich zmysłów, rozwijanie sprawności manualnej, koncentracji, koordynacji wzrokowo-ruchowej, pobudza wyobraźnię i myślenie twórcze. Materiał Froebela pozwala kształtować u dzieci różnorodne pojęcia matematyczne, czasami

wykraczające poza ramy podstawy programowej, np. ułamki, pojęcia geometryczne. Bardzo ważnym aspektem jest skupienie dzieci podczas pracy z darami i ich wyciszenie. Zabawa z darami uczy dzieci odpowiedzialności i szacunku do powierzonych im przedmiotów - jest to niezwykle ważne w dzisiejszym świecie często jednorazowych zabawek

Fredrich Froebel jako miłośnik przyrody, uważał również iż ważnym elementem oprócz zabaw swobodnych i zorganizowanych, z użyciem darów, są zabawy dzieci w ogródkach dziecięcych, gdzie mogły one wykonywać różne prace ręczne, pielęgnować ogródek, przebywając i bawiąc się bardzo dużo czasu na wolnym powietrzu.

Swoją koncepcję filozofii wychowania Froebel opracował pod wpływem założeń J. Pestalozziego i oparł na trzech głównych ideach: jedności wszechświata, szacunku dla dziecka i jego indywidualności, znaczenia zabawy w rozwoju dziecka. Wychowanie i nauczanie dziecka powinno integrować elementarne siły: głowy, rąk i serca w celu zapewnienia mu jak najlepszego wykształcenia. Wychowanie powinno mieć więc charakter globalny - w okresie dzieciństwa mały człowiek powinien zdobywać jak najwięcej nowych doświadczeń. Ważna jest przy tym samodzielność dziecka w działaniu i dochodzeniu do wiedzy.

Froebel zakładał, że pierwsze doświadczenia edukacyjne dziecka mają wpływ na jego późniejszy rozwój i osiągnięcia. Dziecko jest niepodzielną indywidualną całością, która ma swoje myśli, uczucia, swoją fizyczność i związki z innymi. Rolą dorosłego jest oddziaływanie wychowawcze poprzez odpowiednie organizowanie środowiska oraz stwarzanie warunków do poznawania otaczającego świata. Według Froebela dziecko w

wieku przedszkolnym odkrywa świat poprzez zabawę, która jest w tym wieku podstawą całego przyszłego życia.

Jego myśl przetrwała do dzisiaj, rozszerzając się na całą Europę, a hasło jest wciąż aktualne. Dlatego i nasze przedszkole podjęło innowacyjne działania oparte na ideach pedagogiki freblowskiej ujętych w programie „*Dar Zabawy*” - autorstwa Barbary Bilewicz- Kuźnia.

W/w program szczególny nacisk kładzie na aktywność zabawową w procesie poznawania przez dziecko świata. Zabawa, będąca wrodzoną potrzebą, jest główną formą aktywności dziecka i nie powinna być kierowana przez nauczyciela ani ograniczana, a bardzo dyskretnie i rozsądnie nadzorowana, a dzieci powinny czuć się bezpieczne fizycznie i psychicznie w przedszkolu.

Najważniejszą częścią programu „*Dar Zabawy*” są zatem zabawy edukacyjne, których zadaniem jest podkreślenie wspólnoty dorosłych i dzieci oraz wykorzystanie do tych zabaw „*darów*”, czyli przedmiotów, które w pełni służą rozwojowi dziecka, a więc można wykorzystać je do zabaw percepcyjno-manipulacyjnych, badawczych, umożliwiając rozwój zdolności artystycznych. Dzieci podejmują z ich wykorzystaniem zabawy tematyczne i konstrukcyjne, poznają świat matematyki, tworzą ornamenty. Wymienionym aktywnością towarzyszy śpiew, ruch oraz słuchanie literatury.

Działalność dzieci nie jest ograniczona wyłącznie do sali przedszkolnej, ale również bardzo ważna jest dziecięca aktywność poza nią w plenerze, na świeżym powietrzu. Niezwykle ważną rolę w rozwoju dziecka stanowi kontakt z materiałami, których dostarcza przyroda, zwanymi *darami natury*, *bogactwami przyrody*, *darami ziemi*. Wszystko to stanowi bowiem podłoże dla całościowego i wszechstronnego rozwoju dziecka!